

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Луцький національний технічний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща)

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

23 березня 2023 р.

УДК 336.13.025.12(477)(043.2)

Ф59

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 2 від 24 березня 2023 року)*

Програмний комітет:

Щербан Тетяна Дмитрівна – ректор Мукачівського державного університету, доктор психологічних наук, професор.

Джоанна Стуглік – директор Інституту управління та виробничого машинобудування, Малопольський державний університет імені Вітольда Білецького, м. Освенцім.

Павел Качмарчик – декан факультету соціальних наук, Мазовецька академія в Плоцьку, доктор філософії.

Гоблик Володимир Васильович – перший проректор Мукачівського державного університету, доктор економічних наук, професор.

Кобаль Василь Іванович – проректор з науково-педагогічної роботи, Мукачівський державний університет, кандидат педагогічних наук, доцент.

Герц Мирослав Мирославович – начальник бюджетного відділу фінансового управління виконавчого комітету Мукачівської міської ради.

Черничко Тетяна Володимирівна – завідувач кафедри економіки та фінансів, Мукачівський державний університет, доктор економічних наук, професор.

Організаційний комітет:

Стегней М. І. – д.е.н., проф., Нестерова С. В. – к.е.н., доц., Гладинець Н. Ю. – к.е.н., доц.,

Лінтур І. В. – к.е.н., доц., Петричко М. М. – к.е.н., доц., Братюк В. П. – к.е.н., доц., Росола У.

В. – Ph.D, доц., ст. викл., Михальчинець Г. Т. – к.е.н., ст. викл.

Ф59 Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, Мукачево, 23 березня 2023 р. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. – 196 с.

Основною метою проведення конференції є обговорення та пошук рішень актуальних проблем здійснення фінансового регулювання зрушень в економіці України, обмін дослідницьким досвідом та публікація результатів наукових досліджень. Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення.

Редакція збірника не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, за якісний зміст і оформлення авторських рукописів (стилістичні, орфографічні помилки тощо) та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання розглянуті на конференції.

©Мукачівський державний університет, 2023

Космідайло І.В., Бродецький О. ПРОГНОЗУВАННЯ КУРСУ КРИПТОВАЛЮТ ЯК УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	151
Кучерява Д.В. РОЛЬ СТРАХУВАННЯ ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	154
Новак І.І. СТРАХУВАННЯ ВЛАСНОЇ НЕРУХОМОСТІ	157
Петричко М.М., Балажі Д.П., Шолтес Е.Е. МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ	159
Пристая В.В. ФІНАНСОВІ КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА	161
Росола У.В., Локес В.В. ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ДЖЕРЕЛ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ	164
Росола У.В., Поган П.П. КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ	166

Секція 5. Фінансові аспекти покращення інвестиційного клімату

Гладинець Н.Ю., Чедрик Т.І., Чепура Є.Ю., Дзихор О.М. МАКРОЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК	168
Іртищева І.О., Стегней М.І., Клецов Є.С. СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В МОВАХ ВІРТУАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	171
Черничко Т.В., Мотриниць З.З. ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НА РІВНІ РЕГІОНУ	173
Стегней М.І., Михальчинець Г.Т. ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	175
Петричко М.М., Ціцей Р.Р., Бичкова К.С. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ	177
Петричко М.М., Матвій А.-М. СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ	180
Росола У.В., Ланьо Р.О. ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ВИДІВ БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ І ПОСЛУГ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ БАНКУ	183
Росола У.В., Баркова Є.В., Гаврилешко Р.М. ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ	185
Кампов В.В., Смочко С.Й., Люльченко С.В. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ЕТАПУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	187
Кліпкова О.І., Мартиняк С.О. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ ПЕРІОД ЕКОНОМІЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ	190
Нестерова С.В., Стинич О.М. РЕНОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ КРИЗИ	193

Росола У. В.,
PhD, доцент кафедри економіки та фінансів,
Поган П. П.,
здобувач ОС Бакалавр
Мукачівський державний університет

КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Вторгнення Росії в Україну спричинили чимало проблем для банківського сектору. Деякі з них мають відношення до проблем корпоративного кредитування. Найвідоміші з них це стрімке зменшення попиту на кредити та платоспроможності населення в цілому.

2022 рік ознаменувався початком війни в Україні, зростанням цін та погіршенням загальної макроекономічної ситуації. Подорожчало майже все, включно з нерухомістю. Крім того, інфляція призвела до того, що вартість кредиту різко зросла, а кредитоспроможність українців знизилася.

Законодавство України налічує декілька документів, які регламентують підтримку малого та середнього бізнесу в Україні. Найбільш загальне формулювання міститься в Господарському кодексі, де у пункті 2 глави 4 статті 48 Господарського кодексу України зазначено, що «держава сприяє розвитку малого підприємництва, створює необхідні умови для цього» [1].

Поточний стан українських банків якнайкраще відображає складні події в українській економіці, яка страждає від російської агресії. Прибутки фінустанов із початку 2022 року скоротилися більш ніж у сім разів. А продовження воєнних дій у 2023 році означає, що без низки антикризових заходів – докапіталізації з боку акціонерів чи програм державної підтримки – банківський сектор чекає низка банкрутств.

Попит на банківські послуги поступово відновлюється. Проте їхня прибутковість для фінустанов суттєво знижується. «Чистий комісійний дохід за перші дев'ять місяців 2022 року скоротився на 16% у порівнянні із зростанням на 28% за аналогічний період минулого року. Клієнти поступово відновлюють попит на банківські послуги, але обсяги комісійних операцій ще набагато нижчі, ніж довоєнні. Скорочення пропозиції банківських послуг компенсується збільшенням вартості обслуговування. Це робиться через введення нових непотрібних послуг, якими клієнт фактично не користується. Але завдяки так званому розширенню пакета з доступом до нових послуг буде збільшено розмір обслуговування. Це стосується і карткових рахунків, і юридичних, і фізичних осіб.

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

За перший тиждень січня 2023 року 245 підприємців отримали кредити за урядовою програмою «Доступні кредити 5-7-9%» на загальну суму 129 млн грн. З початку дії програми (лютий 2020 року) банки видали бізнесу 53,1 тисячі кредитів на 166 млрд грн.

Найбільше підприємці взяли антикризових кредитів – 61,7 млрд грн та на рефінансування попередньо отриманих кредитів – 28,7 млрд грн. Окрім того, на антивоєнні цілі було видано 37,5 млрд грн, на інвестиційні цілі – 10,9 млрд грн. Аграрії отримали 25,7 млрд грн кредитних коштів на підтримку своєї діяльності, торговельні компанії взяли 1,4 млрд грн кредитів для поповнення обігових коштів.

Найчастіше кредитуються за програмою підприємства, що працюють в сфері сільського господарства (53%), торгівлі та виробництва (24%), промислової переробки (14%). Серед регіонів лідерами за сумами укладених кредитних договорів є Львівська, Харківська, Дніпропетровська, Одеська, Київська, Вінницька області та м. Київ.

На сьогодні участь у програмі беруть 45 банків, найбільшу кількість кредитів видали «Приватбанк» (22,1 тис), «Ощадбанк» (7,9 тис) та «Райффайзен Банк Аваль» (5,1 тис).

Вважаємо, що як і державна підтримка та фінансування, так і банківське кредитування в сучасних умовах є особливо актуальними та важливими для суб'єктів малого та середнього бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>